

Eindrapportage Pilot Sinti Rolmodellen. Van vertrouwen naar verankering

Nadine Rosenberg (i.s.m. M. Bremo en W. de Wit)
OWRS

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting.....	5
1. Inleiding.....	6
1.1 Aanleiding en doel	6
1.2 Rolmodellen: definities en inzichten uit onderzoek	6
1.3 Hoofdpijnen van de pilot	7
1.4 Leeswijzer	8
2 Historische context	9
3 Uitvoering van de pilot rolmodellen	11
3.1 Startfase: voorbereiding en positionering.....	11
3.2 Coaching en persoonlijke begeleiding	11
3.3 Praktische uitvoering	12
3.4 Signalering en geleidelijke overdracht	13
4 Opbrengsten en ervaringen	14
4.1 Ervaringen van ouders.....	14
4.2 Verhalen van ouders.....	14
5 Conclusies en aanbevelingen	16
5.1 Hoofdconclusies	16
5.2 Aanbevelingen voor scholen, besturen en gemeenten	17
5.3 Aanbevelingen voor borging en opschaling	18
5.4 Aanbevelingen voor vervolgbeleid en vervolgonderzoek	18
5.5 Slotbeschouwing	19
Referenties	20
Bijlage 1 Praktijkvoorbeeld: Talentdag en spelenderwijs werken aan identiteit.....	21
Bijlage 2 Handleiding voor ouders – Welke hulp is er op school? Een concept-tekst.	22

Managementsamenvatting

Deze pilot toont overtuigend aan dat de inzet van rolmodellen uit de Sinti-gemeenschap een effectieve (en waarschijnlijk noodzakelijke) strategie is voor het herstellen van vertrouwen tussen ouders en onderwijs, het versterken van ouderbetrokkenheid en het verbeteren van onderwijskansen voor kinderen.

De resultaten laten zien dat:

- schoolverzuim afneemt;
- ouders actiever en eerder in contact treden met school;
- signalen rondom ontwikkeling en welzijn eerder worden gedeeld;
- kinderen merkbaar profiteren van verbeterde samenwerking tussen thuis en school.

De kern van deze aanpak ligt niet in losse interventies, maar in structurele, relationele inzet: langdurige aanwezigheid, culturele herkenning en professionele begeleiding. De brugfunctionaris en de (overige) rolmodellen vervullen hierin een cruciale rol als verbindende schakels tussen gemeenschap en onderwijs.

Tegelijkertijd maakt deze pilot duidelijk dat dergelijke resultaten niet vanzelf ontstaan en niet duurzaam zijn zonder structurele borging. De huidige inzet is in sterke mate afhankelijk van individuele personen, opgebouwde relaties en tijdelijke financiering.

De pilot is uitgevoerd tussen 2023 en 2025 op een kernschool met circa 30 - 40 kinderen met een Sinti-achtergrond (incl peuterspeelzaal). Indirect zijn nog enige tientallen andere kinderen hierbij betrokken op omliggende scholen. Een tiental ouders met Sinti-achtergrond is actief ingezet als rolmodel in heel verschillende typen activiteiten, gecoördineerd en gemotiveerd vanuit een brugfunctionaris met zelf Sinti-achtergrond.

Voor duurzame impact zijn de volgende beleidsmatige stappen noodzakelijk:

- structurele verankering van de brugfunctie binnen onderwijs- en gemeentelijk (of regionaal) beleid;
- gerichte investering in rolmodellen uit de gemeenschap zelf;
- erkenning van het belang van contextspecifieke, cultureel sensitieve aanpakken;
- en het ontwikkelen van passende financierings- en ondersteuningsstructuren.

De pilot biedt daarmee niet alleen inzicht in een werkzame aanpak, maar ook een duidelijke richting voor beleid dat gericht is op gelijke kansen en inclusie voor Sinti-kinderen.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Binnen de Sinti-gemeenschap bestaan al langere tijd zorgen over de onderwijskansen van kinderen en het vertrouwen in het onderwijs. Deze zorgen worden bevestigd in het onderzoek 'De onderwijsondersteuningsbehoefte van kinderen met Roma- of Sinti-herkomst' van Oberon en OWRS (2024). Een centrale aanbeveling uit dit onderzoek is het versterken van de rol van verbidingsfunctionarissen, bij voorkeur ook sleutelfiguren en rolmodellen uit de eigen gemeenschap.

Onder coördinatie van Nadine Rosenberg is vanuit deze aanbeveling een plan ontwikkeld dat gericht is op het herstellen en versterken van vertrouwen tussen de Sinti-gemeenschap en het onderwijs. De inzet van rolmodellen uit de eigen gemeenschap vormt hierin een kernstrategie. Als eerste stap is een pilot uitgevoerd in de regio Zuidoost-Brabant, een regio met een relatief grote Sinti-populatie. In dit rapport worden de opzet, uitvoering en opbrengsten van deze pilot beschreven.

Het doel van de pilot is om te onderzoeken in hoeverre en op welke wijze rolmodellen uit de Sinti-gemeenschap kunnen bijdragen aan de schoolmotivatie, het welbevinden en de schoolloopbaan van jonge kinderen (voorschoolse educatie en primair onderwijs), evenals aan de betrokkenheid van ouders en het vertrouwen in het onderwijs.

Daarnaast beoogt de pilot inzicht te bieden in de vraag waarom de inzet van rolmodellen uit de eigen gemeenschap van bijzondere betekenis is, hoe deze inzet in de praktijk vorm krijgt en welke (duurzame) effecten dit heeft voor kinderen, ouders en scholen.

Met deze pilot wordt beoogd bij te dragen aan het structureel versterken van vertrouwen in het onderwijs en het bevorderen van gelijke kansen voor Sinti-kinderen in de regio Zuidoost-Brabant. Tevens wordt verkend in hoeverre deze aanpak opschaalbaar is naar andere regio's in Nederland, inclusief de organisatorische en financiële randvoorwaarden.

Het plan en de uitvoering van de pilot zijn ontwikkeld in nauwe samenwerking met experts uit de Sinti-gemeenschap zelf, onder leiding van Nadine Rosenberg. Daarbij is bewust gekozen voor een expliciete focus op de Sinti-gemeenschap.

Hoewel Sinti, Roma en woonwagenbewoners/reizigers in beleid en praktijk regelmatig als één groep worden benaderd, bestaan er aanzienlijke culturele en historische verschillen. Het onvoldoende onderscheiden van deze groepen kan leiden tot onjuiste aannames en ineffectieve interventies. Voor andere gemeenschappen ligt het voor de hand om, in een vervolgfase, vergelijkbare maar contextspecifieke aanpakken te ontwikkelen in samenwerking met experts uit de betreffende gemeenschappen.

1.2 Rolmodellen: definities en inzichten uit onderzoek

Rolmodellen kunnen worden gedefinieerd als personen die de motivatie, ambities en gedragingen van anderen beïnvloeden (Morgenroth et al., 2015). Uit onderzoek blijkt dat rolmodellen in het bijzonder drie functies vervullen: het laten zien hoe iets kan worden gedaan, het zichtbaar maken dat iets haalbaar is en het bieden van herkenning en identificatie. Deze functies zijn richtinggevend geweest in de opzet en uitvoering van de pilot.

Internationaal onderzoek naar historisch gemarginaliseerde groepen laat zien dat ouderbetrokkenheid bij onderwijs vaak onder druk staat door negatieve ervaringen met onderwijsinstellingen. Gevoelens van uitsluiting, wantrouwen en eerdere ervaringen met discriminatie spelen hierbij een belangrijke rol (Ambroso et al., 2021). Een recente systematische review (Park, 2025) identificeert vijf structurele barrières die ouderbetrokkenheid belemmeren: een deficit-benadering van gezinnen, raciale en etnische discriminatie, een als onwelkom ervaren schoolklimaat, onvoldoende ondersteuning vanuit het onderwijssysteem en hardnekkige misvattingen bij scholen en professionals.

De inzet van rolmodellen uit de eigen gemeenschap kan bijdragen aan het doorbreken van deze barrières. Zij fungeren als brug tussen school en gemeenschap, versterken het gevoel van herkenning en vertrouwen en kunnen bijdragen aan het corrigeren van wederzijdse misverstanden.

Hoewel specifiek onderzoek naar rolmodellen binnen de context van ouders in het primair onderwijs beperkt is, zijn er duidelijke aanwijzingen voor de effectiviteit van vergelijkbare interventies. Zo tonen studies naar ‘culturele bemiddelaars’ (McClure et al., 2024) aan dat personen uit de eigen gemeenschap een belangrijke rol kunnen spelen in het versterken van ouderbetrokkenheid. Ook in Nederland zijn vergelijkbare benaderingen zichtbaar, zoals in het project ‘Klassenouders’ van het Lectoraat Samenwerken met Ouders van de Hogeschool Rotterdam, waarin ouders een voorbeeldfunctie vervullen binnen hun gemeenschap.

Daarnaast laten studies van het Trimbos-instituut en de Rijksuniversiteit Groningen zien dat de inzet van rolmodellen een positieve invloed kan hebben op motivatie, identiteitsontwikkeling en participatie. Ook in recente dialooggesprekken met Sinti- en Roma-jongvolwassenen, uitgevoerd door het Verwey-Jonker Instituut, wordt het ontbreken van herkenbare rolmodellen expliciet benoemd als knelpunt (Smits van Waesberghe et al., 2024).

1.3 Hoofdlijnen van de pilot

De pilot is uitgevoerd in de regio Zuidoost-Brabant en gecoördineerd door Nadine Rosenberg, zelf afkomstig uit de Sinti-gemeenschap. Vanuit haar jarenlange ervaring binnen het onderwijs en haar rol als brugfunctionaris (sinds 2023 geformaliseerd in de landelijke brugfunctionaris-aanpak) heeft zij een centrale rol vervuld in zowel de ontwikkeling als uitvoering van de pilot. Binnen de functie als brugfunctionaris en aanvullend op die functie heeft zij tussen september 2023 en juni 2025 geëxperimenteerd met de inzet van rolmodellen uit de eigen gemeenschap. Op heel verschillende wijzen: variërend van heel intensief (in de persoon van Nadine Rosenberg zelf), minder intensief tot incidenteel (een ouder die eenmalig helpt bij een schoolactiviteit).

Bij de Pilot Rolmodellen betrokken zijn:

- Nadine zelf als coördinator en uitvoerder, maar tevens zelf als rolmodel functionerend;
- een 10-tal andere ouders met Sinti-achtergrond, die op verschillende manieren als 'rolmodel' zij gaan functioneren (de meesten op dezelfde school als Nadine, de overigen op omliggende basisscholen (ca. 6 scholen; omdat hun kinderen daar naar school gaan));
 - * deelnemen aan de Ouderraad (1 ouder)
 - * Bijdragen aan basisschoolprojecten. Waaronder b.v. een project over identiteit (wie zijn wij en waar wonen wij (2 ouders)
 - * Leesmomenten na schooltijd (2 ouders)
 - * Bijwonen van koffie-ochtenden en andere ouderbijeenkomsten (ca. 6 ouders)
 - * helpen bij schoolactiviteiten, zoals meefietsen naar gym en buitenschoolse activiteiten, schooluitjes, het schoolkamp, spel- en sportdagen (ca. 6 ouders).
- informeren en adviseren van circa 20 tot 30 ouders met Sinti-achtergrond uit omliggend gebied. Zij benaderden Nadine met vragen over het onderwijs, de situatie van hun kind op school en dergelijke. Vaak zijn zij daarbij aangemoedigd en ondersteund om zelf in contact te treden met hun school. (Onbekend is in hoeverre deze ouders ook mogelijk stapsgewijs als rolmodel zijn gaan functioneren.)
- Op de kernschool zelf zitten ca 40 kinderen met een Sinti-achtergrond (incl de peuterspeelzaal). Op omliggende scholen bevinden zich nog enige tientallen kinderen, die indirect binnen het bereik van de pilot vielen.

De verslaglegging van deze pilot is primair verzorgd door N. Rosenberg en vervolgens aangevuld en geredigeerd door M. Bremono en W. de Wit (OWRS-medewerkers).

De pilot maakt onderdeel uit van het landelijke ondersteuningsproject OWRS, gefinancierd door het ministerie van OCW en uitgevoerd door Oberon. Binnen dit project wordt gewerkt met een landelijk netwerk van circa 150 professionals en wordt actief ingezet op kennisdeling en meer op betrokkenheid van de gemeenschappen zelf.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de historische en maatschappelijke context geschetst waarbinnen deze pilot plaatsvindt. Hoofdstuk 3 gaat in op de opbouw van vertrouwen als noodzakelijke basis voor de uitvoering. In hoofdstuk 4 wordt de pilot zelf beschreven. Tot slot worden in hoofdstuk 5 de belangrijkste lessen, conclusies en aanbevelingen gepresenteerd, met specifieke aandacht voor borging en opschaling.

2 Historische context

De school waar deze pilot is uitgevoerd, is opgericht in 1982. In de jaren tachtig gingen nauwelijks kinderen uit de Sinti-gemeenschap in Noord-Brabant naar school. Dat had niet te maken met een gebrek aan interesse in onderwijs, maar met diepgeworteld wantrouwen jegens instituties, ontstaan door generatieslange buitensluiting, discriminatie en lage verwachtingen. De nasleep van de Holocaust speelde daarbij een wezenlijke rol. Voor Sinti- en Roma-gemeenschappen is de herinnering levend gebleven dat kinderen tijdens de oorlogsjaren zelfs op school zijn opgepakt en van daaruit zijn afgevoerd naar vernietigingskampen. Deze geschiedenis werkt door in het collectieve geheugen en beïnvloedt tot op de dag van vandaag de relatie met onderwijs en overheid.

Veel ouders hadden zelf nauwelijks of geen onderwijs gevolgd en waren opgegroeid in een context waarin veiligheid en vertrouwen vooral binnen de eigen gemeenschap werden gevonden. Die hechte gemeenschap bood bescherming, maar vergrootte tegelijkertijd de afstand tot de buitenwereld. Hierdoor waren veel gezinnen minder bekend met de regels, routines en verwachtingen van het onderwijs. Dat maakte het lastig om volwaardig en met vertrouwen deel te nemen aan het schoolproces.

Tegelijkertijd beschikten scholen vaak over onvoldoende kennis van de geschiedenis, cultuur en ervaringen van de Sinti-gemeenschap. Scholen handelden vanuit gangbare Nederlandse normen en verwachtingen, terwijl veel ouders zich daarin niet herkenden en zich daar ook niet vanzelfsprekend veilig bij voelden. Daardoor ontstonden gemakkelijk misverstanden. Leerkrachten konden terughoudendheid van ouders interpreteren als desinteresse of geringe betrokkenheid, terwijl ouders juist aarzelden uit angst om opnieuw niet begrepen, afgewezen of beoordeeld te worden.

Daar kwam bij dat veel ouders het moeilijk vonden om hun zorgen, wensen en vragen richting school onder woorden te brengen. Beperkte taalvaardigheid in het Nederlands speelde daarbij soms een rol, maar belangrijker nog was het ontbreken van vertrouwen. De school zag daardoor soms afstand of afweer, terwijl ouders zelf juist een gevoel van onveiligheid ervoeren. In de kern wilden beide partijen hetzelfde: een veilige schoolomgeving en een goede toekomst voor de kinderen. Het ontbrak echter aan een gedeeld kader en aan vertrouwen om elkaar werkelijk te bereiken.

Deze wederzijdse afstand had concrete gevolgen. Sommige kinderen kwamen onregelmatig naar school of vielen tijdelijk uit. De relatie tussen thuis en school was broos, en de stap naar voorschoolse voorzieningen of bredere ouderbetrokkenheid was voor veel gezinnen groot.

In deze periode waren bovendien hardnekkige stereotypen over de Sinti-gemeenschap in omloop, zowel binnen als buiten de school. Regelmatig werd verondersteld dat ouders en kinderen weinig waarde hechtten aan onderwijs. In werkelijkheid wilden ouders juist dat hun kinderen volwaardig konden deelnemen en zich ontwikkelen, maar negatieve ervaringen uit het verleden belemmerden hen om dat vertrouwen ook in de praktijk te tonen. De pijn, schaamte en angst die voortkwamen uit eerdere ervaringen van uitsluiting, discriminatie en pestgedrag werkten door in het heden en maakten dat veel gezinnen zich terugtrokken.

Toen eerdere pogingen van school en gemeente onvoldoende resultaat opleverden, werd besloten om iemand uit de gemeenschap zelf te betrekken: een vertrouwd persoon die de taal, de cultuur en de

leefwereld kende en in staat was om de brug te slaan tussen ouders en school. In 2000 werd Nadine Rosenberg gevraagd om gezinnen te begeleiden en deze verbindende rol op zich te nemen.

Zoals zij zelf verwoordt, was haar inzet vanaf het begin gericht op vertrouwen: ouders laten ervaren dat school er is om hun kinderen te ondersteunen, en niet om over hen te oordelen. Door stap voor stap gezinnen te benaderen, kinderen te motiveren en drempels te verlagen, legde zij de basis voor wat later de brugfunctie zou worden: een rol waarin verbinding, begrip en gelijkwaardigheid centraal staan.

In de eerste fase lag de nadruk sterk op regelmaat en continuïteit. Veel kinderen kwamen niet of onregelmatig naar school. Door dagelijks contact, huisbezoeken en persoonlijke gesprekken werd langzaam vertrouwen opgebouwd. Soms betekende dit heel praktisch dat kinderen persoonlijk naar school werden gebracht om ritme en regelmaat te creëren. Pas nadat die basis steviger was geworden, ontstond er ruimte om samen met ouders verder te werken aan de bredere ontwikkeling van hun kinderen.

In de jaren daarna is stap voor stap gewerkt aan herstel van vertrouwen in het onderwijs. Door nabijheid, volharding en het serieus nemen van de zorgen van ouders ontstond ruimte voor verandering. Een belangrijke en historische mijlpaal binnen dit proces was dat ouders voor het eerst hun kinderen aanmeldden bij de peuterspeelzaal binnen deze gemeente. Dat was meer dan een praktische stap richting voorschoolse educatie: het vormde een doorbraak in vertrouwen richting school en andere instanties.

Deze ontwikkeling heeft de basis gelegd voor verdere samenwerking tussen ouders en school en heeft de betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van hun kinderen versterkt, al voordat zij instroomden in het basisonderwijs. De pilot rolmodellen bouwt voort op deze geschiedenis. Juist doordat er in de loop van meer dan twintig jaar aan vertrouwen is gewerkt, kon een volgende stap worden gezet: van individuele brugfunctie naar het versterken van meerdere ouders als rolmodel binnen de schoolgemeenschap.

3 Uitvoering van de pilot rolmodellen

In hoofdstuk 1 zijn de hoofdlijnen van de pilot beschreven. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de wijze waarop de pilot is uitgevoerd, welke fasen daarin zijn onderscheiden en welke aanpak is gehanteerd om ouders geleidelijk te laten uitgroeien tot rolmodel binnen de schoolcontext.

3.1 Startfase: voorbereiding en positionering

In de startfase stond het verhelderen van de rol centraal. Samen met de betrokken ouders is besproken wat van een rolmodel verwacht mag worden, maar ook wat nadrukkelijk niet tot die rol behoort. Daarbij is aandacht besteed aan de vraag hoe ouders hun eigen achtergrond, ervaringen en kwaliteiten op een positieve manier kunnen inzetten in contact met andere ouders, kinderen en de school. Ook is stilgestaan bij verantwoordelijkheden, grenzen en de verhouding tot de schoolprofessionals.

Deze fase was belangrijk om rolverwarring te voorkomen en om rust en duidelijkheid te creëren. Daarbij is bewust gekozen voor maatwerk. Niet alle ouders waren op dezelfde manier vertrouwd met onderwijs, taalgebruik of formele verantwoordelijkheden. Daarom zijn gesprekken aangepast aan de persoonlijke situatie, het opleidingsniveau, de ervaring en de vertrouwdheid met school van de betreffende ouder. Soms werd expliciet gesproken over de term 'rolmodel', maar vaker is gekozen voor meer toegankelijke en praktische bewoordingen die beter aansloten bij de leefwereld van ouders.

Naast rolverheldering was in deze fase veel aandacht voor vertrouwen en veiligheid. Veel ouders begonnen hun rol met onzekerheid, mede ingegeven door hun eigen schoolervaringen of eerdere negatieve contacten met instanties. Daarom is bewust gewerkt aan een veilige leeromgeving, waarin ruimte was voor persoonlijke verhalen, twijfels en ervaringen. Door kwaliteiten te benoemen, erkenning te geven en ouders serieus te nemen in wat zij al konden en meebrachten, ontstond geleidelijk meer zelfvertrouwen en bereidheid om een actievere rol te vervullen.

3.2 Coaching en persoonlijke begeleiding

Een kernonderdeel van de pilot was de intensieve persoonlijke begeleiding van de betrokken ouders. Deze begeleiding was erop gericht om ouders te versterken in hun rol, hun zelfvertrouwen te vergroten en hen handvatten te bieden voor professioneel en zorgvuldig handelen binnen de schoolcontext. Tegelijkertijd was de begeleiding erop gericht om hen duurzaam inzetbaar te maken als bruggenbouwer tussen school en gemeenschap.

De begeleiding had meerdere doelen. In de eerste plaats ging het om het versterken van ouders in hun rol en om het vergroten van hun gevoel van eigenaarschap. Daarnaast werd gewerkt aan communicatievaardigheden, het leren herkennen en verwoorden van signalen, en het leren omgaan met spanningen of weerstand in contact met andere ouders of met school. Een bijkomend doel was dat de school meer zicht kreeg op de betekenis van deze ouders en hen beter leerde waarderen en positioneren.

Een belangrijk onderdeel van de begeleiding bestond uit regelmatige individuele gesprekken. In deze gesprekken stond centraal wat ouders in de praktijk tegenkwamen, waar zij over twijfelden, welke situaties moeilijk waren en welke gevoelens dat opriep. Er werd gesproken over het omgaan met wantrouwen van andere ouders, over het voeren van gesprekken over gevoelige onderwerpen, over het bewaken van grenzen en over het behouden van een professionele houding. Door concrete situaties

samen te bespreken en alternatieve handelingsmogelijkheden te verkennen, ontstond een leerproces dat direct aansloot op de dagelijkse praktijk.

Daarnaast bestond de begeleiding uit het gezamenlijk voorbereiden, uitvoeren en nabespreken van activiteiten en contactmomenten. In de beginfase werd regelmatig voorgedaan hoe een gesprek gevoerd kan worden, bijvoorbeeld wanneer er sprake was van zorgen, gevoeligheden of spanningen. Na afloop van activiteiten werd steeds gereflecteerd op wat goed ging, wat lastig was en wat de volgende keer anders kon. Deze manier van werken bood ouders praktische voorbeelden, houvast en zekerheid. Tegelijk hielp het hen om hun eigen ontwikkeling te herkennen en te benoemen, wat hun zelfvertrouwen en eigenaarschap verder versterkte.

Binnen de coaching was ook expliciet aandacht voor communicatievaardigheden. Zo is gewerkt aan taalgebruik richting ouders en school, aan het zorgvuldig verwoorden van signalen en zorgen, en aan het leren stellen van vragen of doorverwijzen naar de juiste professional. Dit was in het bijzonder van belang wanneer ouders te maken hadden met andere ouders met beperkte taalvaardigheid in het Nederlands of met ouders die moeite hadden hun zorgen rechtstreeks met school te bespreken.

3.3 Praktische uitvoering

Binnen de pilot zijn ouders op verschillende manieren actief betrokken geraakt bij schoolactiviteiten en zijn zij geleidelijk gaan functioneren als rolmodel voor andere ouders.

Een deel van de ouders nam deel aan de ouderraad. Zij kregen concrete taken en verantwoordelijkheden, zoals het doen van inkopen voor activiteiten, het meehelpen bij de voorbereiding van schoolmomenten en het meedenken over de invulling van culturele activiteiten. Hierdoor werden zij zichtbaarder binnen de school en kregen zij meer ervaring met participatie in een formele schoolcontext.

Daarnaast zijn ouders betrokken bij verschillende schoolprojecten. Zo leverden zij bijdragen aan activiteiten rond identiteit en leefomgeving, bijvoorbeeld door samen met kinderen te werken aan thema's als wie zij zijn en waar zij wonen. Dergelijke activiteiten droegen niet alleen bij aan de identiteitsontwikkeling van kinderen, maar versterkten ook de verbinding tussen ouders, kinderen en school.

Ook na schooltijd zijn ouders actief betrokken geweest, onder meer bij leesmomenten. Tijdens deze bijeenkomsten lazen ouders samen met hun kinderen en werd aandacht besteed aan vragen als: welke boeken zijn geschikt, hoe kies je een passend boek en hoe kun je op een prettige manier voorlezen? Ouders leerden hierin niet alleen van de begeleiding, maar ook van elkaar. Daardoor ontstond een laagdrempelige leeromgeving waarin onderlinge uitwisseling en voorbeeldgedrag centraal stonden. Daarnaast zijn ouders ingezet bij praktische en bewegingsgerichte activiteiten, zoals het begeleiden van kinderen op de fiets naar de gymles, het ondersteunen tijdens schoolkampen en het meerijden of begeleiden bij spellen en andere groepsactiviteiten. Juist in deze praktische context konden ouders ervaren hoe betrokkenheid bij school er in het dagelijks handelen uitziet. Zij leerden niet alleen door uitleg, maar vooral door mee te doen, te observeren en te ervaren.

Door deze gezamenlijke inzet kregen ouders ook beter zicht op de ontwikkeling van hun kind en op wat zij thuis en op school concreet kunnen doen ter ondersteuning. Zij werden gestimuleerd om gerichte vragen te stellen, signalen op te merken en actiever in gesprek te gaan met school.

3.4 Signalering en geleidelijke overdracht

Een belangrijk onderdeel van de pilot was de signalerende functie van de betrokken ouders en van de coördinator. Rolmodellen pikten signalen op bij andere ouders en kinderen en brachten deze in bij de coördinator. In de begeleiding is veel aandacht besteed aan het leren onderscheiden van gevoelens, feiten en hulpvragen.

Daardoor konden signalen zorgvuldiger worden gehoord en beter worden teruggekoppeld.

Vervolgens vond afstemming plaats met school. Daarbij werden signalen bespreekbaar gemaakt, werd context gegeven bij gedrag of houding van ouders en werd het belang van de rolmodellen verder verduidelijkt. Dit droeg eraan bij dat de rolmodellen serieuzer werden genomen en beter konden worden ingezet als verbindende schakel.

Binnen het traject is er bovendien bewust naartoe gewerkt dat sommige ouders gaandeweg zelfstandiger werden. Wanneer zichtbaar werd dat ouders eraan toe waren, is de ondersteuning stapsgewijs afgebouwd. Ouders werden dan gestimuleerd om zelf het contact aan te gaan met bijvoorbeeld de brugfunctionaris, de intern begeleider, de leerkracht of de schoolleiding. Op die manier droeg de pilot niet alleen bij aan ondersteuning, maar ook aan het versterken van zelfvertrouwen, eigen regie en duurzame ouderbetrokkenheid.

4 Opbrengsten en ervaringen

De pilot heeft op meerdere niveaus opbrengsten laten zien. Allereerst zijn ouders die als rolmodel betrokken waren, steviger en zelfverzekerder gaan handelen binnen de schoolcontext. Zij ontwikkelden zich tot zichtbare en betrouwbare schakels tussen school en gemeenschap. Daarnaast is het contact tussen ouders en school verbeterd, is de drempel voor ouders om school binnen te stappen verlaagd en is de signalering van ondersteuningsbehoeften versterkt.

Ook is zichtbaar geworden dat deze aanpak niet alleen op korte termijn effect heeft, maar bijdraagt aan een duurzamere vorm van betrokkenheid. Ouders raken meer vertrouwd met school, leren hun weg beter te vinden en ontwikkelen meer vertrouwen om vragen of zorgen in een vroeg stadium te delen. Daarmee neemt de kans toe dat problemen eerder worden gesignaleerd en dat ondersteuning tijdiger kan worden ingezet.

4.1 Ervaringen van ouders

In gesprekken met ouders zijn verschillende terugkerende thema's naar voren gekomen. Deze geven goed zicht op de ervaren betekenis van de inzet van rolmodellen.

Een eerste belangrijk thema is de toegankelijkheid van de school. Ouders gaven aan dat school voor hen begrijpelijker en minder afstandelijk is geworden. Verwachtingen werden duidelijker, informatie werd laagdrempeliger gedeeld en ouders wisten beter bij wie zij terecht konden. Hierdoor namen de afstand en terughoudendheid af.

Een tweede thema is herkenning en veiligheid. Meerdere ouders gaven aan dat zij zich eerder onvoldoende gehoord of begrepen voelden door school. Het contact met iemand uit de eigen gemeenschap zorgde voor herkenning en gaf het vertrouwen dat hun vragen en zorgen zonder oordeel konden worden besproken. Daardoor voelden zij zich vrijer om zich uit te spreken en in contact te treden met school.

Een derde thema betreft ondersteuning bij opvoeding en onderwijs. Ouders ervoeren de begeleiding als praktisch, rustig en passend bij hun situatie. Juist doordat ondersteuning werd geboden zonder veroordeling of druk, konden ouders gemakkelijker vragen stellen en groeide hun vertrouwen in hun eigen rol.

Daarnaast benoemden ouders het effect op hun kinderen. Verschillende ouders zagen dat hun kinderen met meer rust en plezier naar school gingen, mede doordat de samenwerking tussen thuis en school verbeterde en ouders zich beter in staat voelden hun kind te ondersteunen.

Een vijfde en wezenlijk thema was de ervaren gelijkwaardigheid. Ouders gaven aan dat zij zich door de inzet van rolmodellen minder beoordeeld voelden en meer werden benaderd als gesprekspartner en medeopvoeder. Dat gevoel van gelijkwaardigheid blijkt cruciaal voor duurzame betrokkenheid.

4.2 Verhalen van ouders

Naast deze thematische ervaringen hebben verschillende ouders hun persoonlijke verhaal gedeeld. Deze verhalen laten zien dat de inzet van de brugfunctionaris en de rolmodellen niet alleen individuele effecten heeft, maar ook een bredere beweging op gang kan brengen binnen de schoolgemeenschap.

Een moeder vertelde dat zij door de brugfunctionaris werd uitgenodigd om mee te helpen bij thema's en activiteiten op school. Zij merkte dat haar kind daar zichtbaar trotser en zelfverzekerder van werd. Bovendien werkte haar aanwezigheid aanstekelijk: andere kinderen vroegen thuis aan hun ouders of zij ook konden helpen, waardoor de betrokkenheid van meer ouders groeide.

Een andere moeder zette, op aanmoediging van de brugfunctionaris, de stap naar deelname aan de ouderraad. Dat vond zij in eerste instantie erg spannend. Met begeleiding durfde zij het toch aan. Inmiddels ervaart zij dat zij serieuzer wordt genomen, meer inzicht heeft in het schoolbeleid en haar culturele achtergrond kan inbrengen in het meedenken over activiteiten. Tegelijk ziet zij dat haar deelname ook voor andere ouders zichtbaar maakt dat actieve betrokkenheid mogelijk is.

Een derde moeder hielp mee bij het begeleiden van kinderen op de fiets naar de gymles. Door die betrokkenheid zag zij hoe haar kind zich vanzelfsprekender onderdeel van de groep voelde. Haar aanwezigheid normaliseerde deelname en gaf ook andere ouders en kinderen het gevoel dat meedoen haalbaar en passend is.

Een andere ouder zocht contact met de brugfunctionaris omdat haar zoon moeite had met stilzitten in de klas. Samen ontwikkelden zij een aanpak waarbij lezen centraal kwam te staan, in kleine groepjes en ook buiten de klas, bijvoorbeeld in de bibliotheek. Haar zoon maakte daarin merkbare vooruitgang en lezen kreeg een positievere betekenis. Vervolgens sloten andere ouders zich aan, waardoor een individueel initiatief uitgroeide tot een gezamenlijk traject waar meerdere kinderen baat bij hadden.

Tot slot gaven meerdere moeders aan dat koffieochtenden en gesprekken over cultuur, achtergrond en opvoeding bijdroegen aan meer verbinding en begrip. Deze gesprekken versterkten niet alleen het vertrouwen tussen ouders onderling, maar ook de betrokkenheid bij de school als geheel. Tegelijk benoemden ouders ook een aandachtspunt: er was niet altijd voldoende ruimte binnen het schoolbeleid om de eigen identiteit en cultuur zichtbaar te maken. Juist het erkennen en benutten van die meerwaarde blijft volgens hen van groot belang.

5 Conclusies en aanbevelingen

De pilot laat overtuigend zien dat de inzet van rolmodellen uit de Sinti-gemeenschap een wezenlijke bijdrage kan leveren aan het versterken van ouderbetrokkenheid, het vergroten van vertrouwen in het onderwijs en het verbeteren van de verbinding tussen thuis en school. De betekenis van deze aanpak ligt niet alleen in praktische ondersteuning, maar vooral in het herstellen van relaties die historisch belast zijn geraakt door uitsluiting, wantrouwen en onbegrip.

De pilot bevestigt dat vertrouwen in deze context geen vanzelfsprekend uitgangspunt is, maar een voorwaarde die bewust, langdurig en relationeel moet worden opgebouwd. Juist daarin schuilt de kracht van rolmodellen en van een brugfunctionaris met wortels in de gemeenschap. Zij beschikken (potentieel) over herkenning, geloofwaardigheid en contextkennis die noodzakelijk zijn om ouders te bereiken, hun zorgen serieus te nemen en hen stap voor stap te ondersteunen richting meer zelfstandige betrokkenheid bij school.

Ook laat de pilot zien dat deze aanpak niet gereduceerd kan worden tot één losse interventie of activiteit. De opbrengsten zijn het resultaat van een samenhangende werkwijze, waarin vertrouwen, nabijheid, coaching, praktische participatie, signalering en geleidelijke overdracht met elkaar verbonden zijn. De inzet van rolmodellen werkt dus niet vooral omdat ouders 'aanwezig' zijn, maar omdat zij zorgvuldig worden begeleid, duidelijk gepositioneerd worden en ingebed zijn in een bredere relationele infrastructuur.

De resultaten wijzen erop dat de aanpak concrete effecten heeft. Schoolverzuim is afgenomen, ouders en kinderen komen vaker en op tijd naar school, ouders zijn actiever betrokken bij het leerproces van hun kinderen en signaleren eerder wanneer er zorgen of vragen zijn.ⁱ Daardoor kan sneller worden meegedacht en gehandeld, wat de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen ten goede komt. Daarnaast maken de ervaringen van ouders duidelijk dat de aanpak leidt tot meer toegankelijkheid, meer ervaren veiligheid, meer gelijkwaardigheid en meer vertrouwen in de samenwerking met school.

Een belangrijke conclusie is dat de rol van de brugfunctionaris of vertrouwenspersoon cruciaal is. Zonder een persoon die al vertrouwen geniet in de gemeenschap en die zowel de leefwereld van ouders als de logica van het onderwijs begrijpt, komt een bredere aanpak van rolmodellen moeilijk van de grond. Deze brugfunctionaris vervult niet alleen een ondersteunende rol richting ouders, maar ook een vertalende en spiegelende rol richting school. Daarmee wordt voorkomen dat de verantwoordelijkheid voor relatieherstel eenzijdig bij ouders komt te liggen.

Tegelijkertijd leren vele onderwijsinnovaties en ook deze pilot ons dat structurele verbetering vraagt om meer dan individuele inzet. Wanneer een succesvolle aanpak afhankelijk blijft van enkele personen, bestaat het risico dat kennis, vertrouwen en werkwijzen verdwijnen zodra financiering stopt of personen wegvallen. Daarom is borging essentieel: in beleid, in taakomschrijvingen, in schoolontwikkeling en in financiering. Ook een handreiking voor de uitvoerders kan bijdragen aan continuering en borging (denk ook bij personeelwisselingen).

5.1 Hoofdconclusies

Op basis van de pilot kunnen de volgende hoofdconclusies worden getrokken.

Ten eerste blijkt dat rolmodellen uit de eigen gemeenschap een unieke en moeilijk vervangbare bijdrage leveren aan het herstellen van vertrouwen tussen ouders en school. Zij verlagen de drempel voor contact, bieden herkenning en maken participatie voor andere ouders zichtbaarder en haalbaarder.

Ten tweede blijkt dat deze rol alleen effectief kan worden vervuld wanneer er sprake is van structurele begeleiding, coaching en heldere positionering. Rolmodellen functioneren niet vanzelfsprekend; zij hebben ondersteuning nodig om hun rol met vertrouwen, begrenzing en duurzaamheid te kunnen vervullen.

Ten derde bevestigt de pilot dat ouderbetrokkenheid in deze context niet los gezien kan worden van historische ervaringen van uitsluiting, discriminatie en institutioneel wantrouwen. Wie ouderbetrokkenheid wil versterken, moet daarom niet alleen kijken naar gedrag van ouders, maar ook naar de relationele en historische context waarbinnen dat gedrag betekenis krijgt.

Ten vierde laat de pilot zien dat verandering mogelijk is, mits scholen investeren in nabijheid, gelijkwaardigheid en culturele sensitiviteit. De positieve ervaringen van ouders tonen aan dat herstel van vertrouwen haalbaar is wanneer ouders zich gezien, serieus genomen en niet beoordeeld voelen.

Ten vijfde maakt de pilot duidelijk dat deze aanpak potentie heeft voor bredere toepassing, maar alleen wanneer die toepassing contextspecifiek gebeurt. Een aanpak voor Sinti-gemeenschappen kan niet zonder meer worden overgezet naar Roma-gemeenschappen of Reizigersgemeenschappen. Daarvoor zijn per gemeenschap eigen trajecten nodig, ontwikkeld met vertegenwoordigers en deskundigen uit die betreffende groep.

5.2 Aanbevelingen voor scholen, besturen en gemeenten

De eerste aanbeveling is om de brugfunctie en de inzet van rolmodellen structureel te borgen binnen school- en bestuursbeleid. Dat betekent dat de rol, taken, verantwoordelijkheden, positionering en samenwerkingsafspraken expliciet worden vastgelegd. Op die manier wordt voorkomen dat de aanpak afhankelijk blijft van individuele inzet of informele goodwill.

De tweede aanbeveling is om te investeren in langdurige relationele aanwezigheid. In deze pilot is zichtbaar geworden dat vertrouwen alleen groeit wanneer ouders over langere tijd worden benaderd met nabijheid, consistentie en oprechte interesse. Een projectmatige of kortdurende inzet is daarvoor onvoldoende. Gemeenten en schoolbesturen dienen dus niet alleen te investeren in activiteiten, maar vooral in continuïteit.

De derde aanbeveling is om rolmodellen niet uitsluitend praktisch in te zetten, maar hen ook te ondersteunen in hun ontwikkeling. Dat vraagt om coaching, intervisie, voorbereiding op gesprekken, reflectie op ervaringen en ondersteuning bij het bewaken van grenzen. Wanneer rolmodellen goed worden begeleid, neemt hun effectiviteit én hun duurzaamheid toe.

De vierde aanbeveling is om scholen actief te ondersteunen in het begrijpen van de historische en culturele context van Sinti-gezinnen. Professionalisering van leerkrachten, intern begeleiders, schoolleiders en andere betrokkenen is noodzakelijk om deficit-denken en misverstanden te doorbreken. Zonder deze beweging aan de kant van de school blijft de brugfunctie te veel belast met het compenseren van een systeem dat zichzelf onvoldoende aanpast.

De vijfde aanbeveling is om expliciet te investeren in gelijkwaardige samenwerking met ouders. Dat betekent dat scholen niet alleen ouders uitnodigen om deel te nemen aan bestaande structuren, maar ook bereid zijn om te luisteren naar hun ervaringen, ruimte te maken voor hun perspectief en hun culturele achtergrond zichtbaar te laten zijn binnen de school.

De zesde aanbeveling is om ouderbetrokkenheid breed op te vatten. De pilot laat zien dat betrokkenheid zich niet alleen uit in formele overlegvormen, maar juist ook in praktische participatie, informele aanwezigheid, gesprekken, signalering en wederzijdse ondersteuning. Scholen doen er daarom goed aan om meerdere vormen van betrokkenheid te erkennen en te waarderen.

5.3 Aanbevelingen voor borging en opschaling

Voor duurzame voortzetting is het noodzakelijk dat de werkwijze, rol en positie van de brugfunctie worden verankerd binnen besturen en betrokken instanties. Wanneer deze functie onvoldoende formeel wordt vastgelegd, bestaat het risico dat succesvolle werkwijzen verdwijnen bij personeelwisselingen of wijzigende beleidsprioriteiten. Borging moet daarom plaatsvinden in beleid, taakafbakening, samenwerkingsafspraken en financieringsstructuren.

Daarnaast is het raadzaam om de opgedane kennis en werkwijze systematisch te documenteren. Dat betreft niet alleen praktische taken, maar ook de onderliggende werkzame principes, zoals relationele nabijheid, vertrouwen, culturele herkenning, coaching en gefaseerde overdracht. Juist deze elementen maken de aanpak effectief en overdraagbaar. Nadine heeft eerste aanzetten gemaakt voor het vastleggen hiervan. Als voorbeeld daarvan hebben we in Bijlage 2 een concept voor Handvaten voor ouders opgenomen.

Voor bredere uitrol naar andere plaatsen geldt dat niet het label 'rolmodel' of 'brugfunctionaris' centraal moet staan, maar de daadwerkelijke aanwezigheid van een vertrouwd persoon die bekend is in en met de gemeenschap. Opschaling is alleen kansrijk wanneer er eerst een voldoende lokale vertrouwensbasis aanwezig is of doelgericht wordt opgebouwd. Zonder die basis dreigt het instrumenteel maken van een aanpak die juist draait om relatie en vertrouwen.

Daarbij verdient het aanbeveling om te verkennen hoe bestaande regelingen voor brugfunctionarissen beter kunnen aansluiten op de behoefte aan brugfiguren uit Sinti-, (Roma- of Reizigers)gemeenschappen zelf. Meer brugfunctionarissen in algemene zin leiden niet automatisch tot meer brugfunctionarissen met een gedeelde culturele achtergrond. Het is daarom wenselijk om te onderzoeken of aanvullende financieringsmogelijkheden, selectiecriteria of stimuleringsmaatregelen nodig zijn om deze specifieke expertise en positie te versterken.

Wat betreft de Sinti-gemeenschap kan het zinvol zijn om dit in ieder geval voor Zuid-Oost-Brabant op regionale schaal te gaan benaderen. De gemeenschap is verspreid over relatief veel kleinere (plattelands)gemeenten, waarbij de gemeente-schaal vaak te klein is voor realiseren van een effectieve aanpak.

5.4 Aanbevelingen voor vervolgleid en vervolgonderzoek

Een eerste vervolgstap is om de resultaten van deze pilot te benutten voor een bredere beleidsmatige erkenning van de noodzaak van gemeenschapsnabije ondersteuning in het onderwijs aan Sinti-kinderen. De pilot laat zien dat generieke benaderingen onvoldoende recht doen aan de specifieke geschiedenis en context van deze gemeenschap.

Daarnaast is het wenselijk om samen met vertegenwoordigers uit Roma-gemeenschappen te verkennen of en hoe een vergelijkbare aanpak voor Roma-rolmodellen ontwikkeld kan worden. Deze verkenning moet nadrukkelijk in co-creatie plaatsvinden, zodat de aanpak aansluit bij de eigen context, behoeften en dynamiek van die gemeenschap. Daarbij kan worden geleerd van ervaringen van eerdere of lopende specifieke Roma-projecten, zoals het landelijk netwerk sleutelfiguren.

Voor de toekomst kan ook worden onderzocht of een vorm van rolmodellenaanpak passend en zinvol is binnen Reizigersgemeenschappen. Ook hier geldt dat een dergelijke verkenning alleen kansrijk is wanneer deze plaatsvindt met betrokkenheid van experts en vertegenwoordigers uit de gemeenschap zelf.

Ten slotte verdient het aanbeveling om in een vervolgtraject niet alleen kwalitatieve ervaringen, maar ook opbrengsten systematischer te monitoren. Daarbij kan gedacht worden aan gegevens over aanwezigheid, oudercontact, deelname aan activiteiten, vroegsignalering en ervaren vertrouwen. Een dergelijke monitoring kan helpen om de aanpak verder te onderbouwen en beleidsmatig steviger te positioneren, zonder afbreuk te doen aan het relationele en contextgevoelige karakter ervan.

5.5 Slotbeschouwing

De kern van deze pilot is dat vertrouwen niet ontstaat door beleid alleen, maar door mensen. De inzet van rolmodellen uit de Sinti-gemeenschap heeft zichtbaar gemaakt dat duurzame verandering mogelijk is wanneer scholen en gemeenschappen elkaar niet uitsluitend ontmoeten vanuit systemen en procedures, maar vanuit relatie, herkenning en wederzijds respect.

Daarmee is deze pilot meer dan een lokaal initiatief. Zij laat zien dat onderwijsverbetering voor historisch gemarginaliseerde groepen vraagt om een aanpak die niet alleen praktisch, maar ook relationeel en historisch bewust is. Juist daarin ligt de meerwaarde van deze werkwijze en de urgentie om haar duurzaam te borgen en zorgvuldig verder te ontwikkelen.

Referenties

Ambroso, E., Dunn, L., & Fox, P. (2021). Research in Brief: Engaging and Empowering Diverse and Underserved Families in Schools. REL West. Geraadpleegd van https://ies.ed.gov/ncee/rel/regions/west/pdf/Family_Engagement_and_Empowerment_Brief_Final_Clean_ADA_Final.pdf

Dawson-McClure, S., Calzada, E. J., & Brotman, L. M. (2017). Engaging parents in preventive interventions for young children: Working with cultural diversity within low-income, urban neighborhoods. *Prevention Science*, 18(6), 660–670. <https://doi.org/10.1007/s11121-017-0763-7>

De Gee, A., Zijlstra-Vlasveld, M., Leone, S., Boon, B., & Van der Poel, A. (2015). De effectiviteit van de inzet van rolmodellen in leefstijlcampagnes. Utrecht: [Trimbos-instituut](#).

Lusse, M. (2015). Van je ouders moet je het hebben. Rotterdam: [Hogeschool Rotterdam](#).

Morgenroth, T., Ryan, M. K., & Peters, K. (2015). The motivational theory of role modeling: How role models influence role aspirants' goals. *Review of General Psychology*, 19(4), 465–483. <https://doi.org/10.1037/gpr0000059>

Park, S. (2025). Breaking barriers to immigrant parental engagement: A systematic review and policy implications. *Policy Futures in Education*.

Smits van Waesberghe, E., Acherrat, F., & Van de Gevel, M. (2024). Dialooggesprekken Sinti en Roma. Utrecht: [Verwey-Jonker Instituut](#).

Wiersma, S., Lippenyi, Z., & Abendroth, A.-K. (2025). Change agents with a past: Women executives' early-career contexts and gender equality at workplaces. *Sage Journals*. <https://doi.org/10.1177/07308884251339683>

Bijlage 1 **Praktijkvoorbeeld: Talentdag en spelenderwijs werken aan identiteit**

Als concreet voorbeeld van de inzet van rolmodellen en ouderparticipatie kan de organisatie van een talentdag binnen de school worden beschreven. Deze dag stond in het teken van ontmoeting, talentontwikkeling, culturele expressie en identiteitsversterking. Tijdens de talentdag kregen kinderen de ruimte om hun talenten, culturele achtergrond en identiteit op een positieve en laagdrempelige manier te presenteren. Ieder kind werd uitgenodigd om te laten zien wie hij of zij is, waarbij verschillen expliciet werden benaderd als kracht en meerwaarde.

Rolmodel-ouders speelden een actieve rol in zowel de voorbereiding als de uitvoering van deze dag. Zij dachten mee over de inhoud en leverden concrete bijdragen, onder andere door:

- het zichtbaar maken van verschillende culturele achtergronden via muziek, eten en presentaties;
- het creëren van een veilige en open sfeer waarin kinderen zich vrij voelden om zichzelf te laten zien;
- het organiseren en begeleiden van laagdrempelige activiteiten, zoals spelmomenten, gezamenlijke eetmomenten en muzikale bijdragen.

Door identiteit op een speelse en positieve manier centraal te stellen, ontstond een omgeving waarin kinderen zich gezien en erkend voelden. Tegelijkertijd ervoeren ouders dat hun achtergrond en bijdrage ertoe doen en gewaardeerd worden binnen de schoolcontext. Dit droeg zichtbaar bij aan hun betrokkenheid en bereidheid om actief deel te nemen.

‘Rolmodellen’ vervulden tijdens deze dag een belangrijke verbindende rol. Zij zorgden voor contact tussen andere ouders, kinderen en school, ondersteunden bij de organisatie en fungeerden als laagdrempelig aanspreekpunt. Daarmee werd de talentdag niet alleen een feestelijke activiteit, maar ook een betekenisvol moment van samenwerking en vertrouwensopbouw.

De talentdag laat zien hoe relatief eenvoudige, gezamenlijk georganiseerde activiteiten kunnen bijdragen aan bredere doelen. De opbrengsten waren zichtbaar op meerdere niveaus:

- versterking van zelfvertrouwen en trots bij kinderen;
- toename van ouderbetrokkenheid;
- verbetering van wederzijds begrip tussen ouders en school;
- positieve aandacht voor diversiteit, cultuur en identiteit binnen de school.

Dit praktijkvoorbeeld onderstreept dat het werken met rolmodellen niet alleen effect heeft in individuele begeleiding, maar ook bijdraagt aan een inclusievere schoolcultuur waarin ouders en kinderen zich erkend en verbonden voelen.

Bijlage 2 Handleiding voor ouders – Welke hulp is er op school? Een concept-tekst.

■■■ De juf of meester

De eerste persoon waar je met vragen naartoe kunt. De juf of meester vertelt hoe het met je kind gaat in de klas.

■ De intern begeleider (IB'er)

Helpt als een kind extra steun nodig heeft met leren of gedrag. Overlegt met de juf of meester en kijkt samen wat nodig is.

■ Intern en extern

- Intern = hulp van mensen die op school werken (bijv. juf, IB'er of brugfunctionaris).
- Extern = hulp van mensen van buiten school. Zij werken samen met school maar horen bij een andere organisatie.

Voorbeeld: CMD (Centrum Maatschappelijke Deelname). Zij werken voor de gemeente en helpen gezinnen bij opvoeding, geldzaken of meedoen in de wijk.

■ De brugfunctionaris

- Luistert naar ouders en kinderen.
- Legt moeilijke brieven of documenten uit.
- Komt soms thuis langs om dingen rustig uit te leggen.
- Helpt bij huiswerk en legt ouders uit hoe schoolwerk werkt.
- Helpt bij praktische zaken zoals laptop, computer of telefoon.
- Kan ouders helpen bij het aanvragen van dingen (bijv. vervoer, regelingen bij de gemeente).
- Helpt als tolk of legt moeilijke woorden uit, zodat ouders en school elkaar beter begrijpen.
- Verwijst door naar de juiste persoon of instantie: GGD, IB'er, CMD (extern), leerkracht of directie.

■■■■■ Ouderavonden en gesprekken

Momenten waarop ouders en school samen praten. Hier kun je vragen stellen en samen kijken wat je kind nodig heeft.

■ Andere hulp

- CMD = extern (werkt voor de gemeente). Helpt gezinnen bij opvoeding, geldzaken of meedoen in de wijk.
- Extra uitleg of pluslessen als een kind iets moeilijk vindt.
- Taalhulp voor kinderen (en soms ouders) die de taal lastig vinden.
- GGD jeugdarts of jeugdverpleegkundige denkt mee over gezondheid en welzijn.

■■ Handige tools voor ouders

- Parro-app of school-app: berichten lezen van school, makkelijk contact met de leerkracht of school.
- Groeidocumenten: hierin staat hoe je kind zich ontwikkelt. De brugfunctionaris of juf kan dit uitleggen als het niet duidelijk is.
- Gemeente / instanties: voor extra hulp thuis, sport of vervoer. De brugfunctionaris kan helpen

bij aanvragen en uitleg.

- Laptop, computer en telefoon: voor schoolwerk en contact met school. De brugfunctionaris kan helpen met uitleg of instellen.

■ ■ Belangrijk om te weten

- Je staat er niet alleen voor.
- Stel altijd je vragen: geen vraag is gek of te klein.
- School en ouders werken samen voor het kind.

Oberon

Postbus 1423, 3500 BK Utrecht

t 030 230 60 90

info@oberon.eu | www.oberon.eu

Utrecht, april 2026